

19/18

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij e-mail van 17 juni 2019 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw mr. drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in de NIP-registers eerstelijnspsychologie NIP, psycholoog mediator NIP en psycholoog NIP, in deze procedure achtereenvolgens bijgestaan door mevrouw mr. S.J. Berkhoff-Muntinga van de VvAA en mevrouw mr. S. Slabbers van de VvAA.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 17 juni 2019;
- de brief met bijlage d.d. 30 juli 2019 van klager, waarin hij op verzoek van de secretaris van het College een kopie overlegt van de beschikking van de rechtbank d.d. 21 januari 2019, waarin verweerster tot bijzondere curator over klagers minderjarige zoon is benoemd;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 19 september 2019;
- de brief met bijlage d.d. 4 oktober 2019 van mr. Berkhoff-Muntinga, waarbij zij een kopie van het verslag van verweerster d.d. 27 april 2019 overlegt;
- de brief met bijlage van klager, ingekomen op 8 oktober 2019, waarin hij alsnog een complete versie van het verslag van verweerster d.d. 27 april 2019 in het geding brengt, ter vervanging van het als bijlage bij de klacht overgelegde incomplete exemplaar;
- de brieven d.d. 10 oktober 2019 van de secretaris van het College aan partijen, waarin zij hen mededeelt dat de mondelinge behandeling van de klacht zal plaatsvinden ter zitting van het College van 11 december 2019;
- de brieven d.d. 21 oktober 2019 van de secretaris van het College aan partijen dat in verband met verhindering van verweerster als nieuwe zittingsdatum is bepaald 5 februari 2020;
- de brief d.d. 30 oktober 2019 van klager, waarin hij onder meer zijn onvrede over de lange duur van de klachtprocedure uit;
- de brief d.d. 11 november 2019 van de secretaris van het College aan mr. Berkhoff-Muntinga, waarin zij haar in de gelegenheid stelt desgewenst op genoemde brief van klager te reageren.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 5 februari 2020, waarbij klager en verweerster aanwezig waren. Verweerster werd bijgestaan door mr. Slabbers.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

II 1. Klager is in 2008 gescheiden van mevrouw C, hierna te noemen moeder.

Klager en moeder hebben een zoon, D, hierna te noemen de zoon, geboren in 2002.

De ouders oefenen gezamenlijk het gezag uit over de zoon. De zoon heeft zijn hoofdverblijf bij moeder. De zoon is sedert oktober 2018 niet meer bij klager geweest.

II 2. De zoon heeft in een brief d.d. 26 november 2018 aan de rechtbank gevraagd om een bijzondere curator die zijn belangen behartigt bij de omgang met klager.

II 3. Bij beschikking van 21 januari 2019 heeft de rechtbank verweerster benoemd tot bijzondere curator over de zoon.

II 4. Ten aanzien van de onderzoeksvraag is in de beschikking het volgende vermeld:

“De rechtbank vraagt de bijzondere curator te onderzoeken:

- *wat de mogelijkheden voor contact tussen D en zijn vader zijn en hoe dat praktisch vormgegeven kan worden in een rooster;*
- *wat er nodig is om die contacten goed te laten verlopen;*
- *als sprake is van geen contact of slecht verlopen contact, welk effect dit heeft op .. (de zoon);*
- *hoe de communicatie tussen de ouders verloopt en indien deze voor verbetering vatbaar is, hoe dat kan worden bereikt;*
- *als sprake is van een slechte communicatie, welk effect dit heeft op ... (de zoon);*
- *welk vervolg (hulpverlening, een beslissing van de rechtbank of anderszins) zij het meest in het belang van ... (de zoon) vindt.”*

II 5. Verweerster heeft gesprekken gevoerd met de zoon, met de ouders afzonderlijk en met een medewerker van het Sociaal Team, die de ouders begeleidt.

Ook heeft een gezamenlijk gesprek tussen verweerster en de ouders plaatsgevonden. Voorts heeft verweerster aan de ouders verzocht om samen een rooster omtrent de bezoeksregeling op te stellen.

II 6. Verweerster heeft op 27 april 2019 een verslag opgesteld en dit aan de rechtbank gestuurd.

II 7. In het verslag heeft verweerster de onderzoeksvragen beantwoord.

Kort samengevat heeft zij in het verslag geschreven dat de zoon contact wil met klager, maar op een andere manier dan tot dan toe was verlopen, dat de omstandigheid dat er weinig tot geen contact is tussen de zoon en klager een negatief effect op de zoon heeft, waarbij ook zijn schoolresultaten achteruit gaan, dat de communicatie tussen de ouders slecht verloopt, dat het voor de zoon noodzakelijk is dat de ouders ophouden met ruzie om hem te maken, maar hem centraal zetten en gezamenlijk tot een goed schema komen, dat de ouders daarbij hulp nodig hebben en dat de zoon psychologische hulp nodig heeft om te leren zich tussen zijn ouders vrij te bewegen.

II 8. Op 29 mei 2019 is het rapport door de griffier van de rechtbank aan klager gestuurd.

II 9. Het rapport van verweerster is besproken ter zitting van de rechtbank van 12 juli 2019. De rechtbank heeft op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming een ondertoezichtstelling over de zoon uitgesproken.

II 10. Bij beschikking van 23 juli 2019 heeft de rechtbank overwogen dat verweerster niet langer een taak heeft in deze zaak en haar ontheven van haar taken als bijzondere curator over de zoon.

II 11. Tussen klager en verweerster heeft gedurende de periode waarin verweerster als bijzondere curator fungeerde correspondentie per e-mail en per brief plaatsgevonden.

Op 16 mei 2019 heeft klager verweerster een aangetekende brief gestuurd met als onderwerp ‘klacht omtrent uw werkwijze’.

Op 3 juni 2019 heeft klager per e-mail een ‘gecorrigeerde versie’ van verweersters rapport naar haar gestuurd. In deze e-mail verzocht klager aan verweerster om haar verslag te rectificeren en de gewijzigde versie naar de rechtbank te sturen. Ook verzocht klager verweerster om de

onderzoeksvraag terug te geven aan de rechtbank. Tenslotte verzocht klager verweerster om zo spoedig mogelijk te reageren op zijn aangetekende brief van 16 mei 2019.

II 12. Bij e-mail van 12 juni 2019 heeft verweerster klager in antwoord op zijn berichten het volgende geschreven:

“In mijn mail van 17 april jl. heb ik u uitleg gegeven over mijn rol als Bijzondere Curator. Dit heb ik u ook mondeling uitgelegd. Vrijdag 12 juli a.s. is er een zitting gepland, waarin ik, als bijzondere curator, .. (de zoon) een stem geef in het recht. U of uw advocaat kan dan reageren op mijn rapport aan de rechtbank. Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd.”

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen.

1. Volgens klager had verweerster de opdracht van de rechtbank niet mogen aannemen. Klager stelt dat verweerster als klinisch psycholoog dient te weten dat er eerst een waarheidsvinding had moeten plaatsvinden.
2. Klager verwijt verweerster dat zij heeft nagelaten signalen omtrent ‘pathogene ouderschap’, waarop hij haar tijdens hun eerste gesprek heeft gewezen, te onderzoeken, maar dit meteen naast zich heeft neergelegd.
3. Klager stelt dat verweerster niet heeft gereageerd op zijn e-mail, aangetekende klachtenbrief d.d. 16 mei 2019 en zijn e-mail van 3 juni 2019. Volgens klager heeft verweerster het verslag aan de rechtbank anders geformuleerd dan met hem was besproken en heeft zij nagelaten zijn correcties over te nemen.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de klacht overweegt het College als volgt.

V 1. Ad klachtonderdeel 1 en 2:

V 2. Gelet op hun onderlinge samenhang behandelt het College de klachtonderdelen 1 en 2 gezamenlijk.

V 3. Verweerster is door de rechtbank benoemd als bijzondere curator op grond van artikel 1:250 lid 1 BW.

Dit artikel luidt - voor zover hier van belang - als volgt:

“Wanneer in aangelegenheden betreffende diens verzorging en opvoeding, dan wel het vermogen van de minderjarige, de belangen van de met het gezag belaste ouders of een van hen dan wel van de voogd of de beide voogden in strijd zijn met die van de minderjarige, benoemt de rechtbank, dan wel,

indien het een aangelegenheid inzake het vermogen van de minderjarige betreft, de kantonrechter, of, indien de zaak reeds aanhangig is, de desbetreffende rechter, indien hij dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk acht, daarbij in het bijzonder de aard van deze belangenstrijd in aanmerking genomen, op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve een bijzondere curator om de minderjarige ter zake, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen.”

V 4. De opdracht van de rechtbank hield in:

“De rechtbank vraagt de bijzondere curator te onderzoeken:

- *wat de mogelijkheden voor contact tussen D en zijn vader zijn en hoe dat praktisch vormgegeven kan worden in een rooster;*
- *wat er nodig is om die contacten goed te laten verlopen;*
- *als sprake is van geen contact of slecht verlopen contact, welk effect dit heeft op .. (de zoon);*
- *hoe de communicatie tussen de ouders verloopt en indien deze voor verbetering vatbaar is, hoe dat kan worden bereikt;*
- *als sprake is van een slechte communicatie, welk effect dit heeft op ... (de zoon);*
- *welk vervolg (hulpverlening, een beslissing van de rechtbank of anderszins) zij het meest in het belang van ... (de zoon) vindt.”*

V 5. De wetgever heeft met de instelling van de functie van bijzondere curator de mogelijkheid gecreëerd om de minderjarige een stem te geven. Dat impliceert dat de rol van de bijzondere curator is afgebakend en niet meer behelst dan ‘*de minderjarige ter zake, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen.*’ Aldus luidt de wettekst.

V 6. Het doen van onderzoek teneinde een diagnose te stellen bij de minderjarige dan wel het cliëntensysteem, of het behandelen van een minderjarige dan wel het cliëntensysteem behoort dan ook niet tot de taak van een bijzondere curator. De omschrijving van de opdracht, zoals verwoord in de beschikking en hierboven geciteerd, laat dergelijke handelingen ook niet toe.

V 7. Verweerster heeft derhalve juist gehandeld door niet eerst ‘een waarheidsvinding’ te doen plaatsvinden, waarmee klager blijkens zijn toelichting bedoelt het doen van onderzoek gericht op het stellen van een diagnose.

Ook heeft het College op basis van de stukken en het verhandelde ter zitting niet kunnen concluderen dat verweerster een reden had om de opdracht niet aan te nemen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

V 8. Ad klachtonderdeel 3:

V 9. In dit klachtonderdeel beroept klager zich op het correctierecht ten aanzien van de rapportage van verweerster.

V 10. Naar het oordeel van het College valt het verslag d.d. 27 april 2019 van verweerster onder de definitie van rapportage, als omschreven in artikel 1.16 van de Beroepscode 2015, hierna de code, te weten:

“Alle tot één of meer personen herleidbare bevindingen, beoordelingen of adviezen, die mondeling of schriftelijk worden uitgebracht.”

V 11. Verweerster heeft het verslag aan de rechtbank gestuurd in het kader van de aan haar in haar hoedanigheid van bijzondere curator verstrekte opdracht.

V 12. De rechtbank was in deze opdrachtgever, de zoon was verweersters cliënt, en klager en moeder behoorden als wettelijk vertegenwoordigers van de zoon tot het cliëntensysteem.

V 13. In haar verslag heeft verweerster niet alleen over de zoon gerapporteerd, maar ook over de ouders.

V 14. Naar het oordeel van het College kwam aan klager dan ook het recht op correctie toe voor wat betreft die passages in het verslag die op hem betrekking hebben. Dit geldt evenzeer voor moeder met betrekking tot de passages die over haar gaan.

Verweersters stelling dat het aan de rechtbank was en niet aan haarzelf om klagers correcties, althans voor zover het om feitelijke onjuistheden ging, in het verslag aan te brengen, gaat dan ook niet op.

V 15. Weliswaar staat op bladzijde 6 van het document *Werkproces benoeming bijzondere curator o.g.v. art. 1:250 BW*, dat als bijlage bij het verweerschrift is overgelegd, dat het verslag van de bijzondere curator zonder voorafgaande goedkeuring van belanghebbenden wordt aangeboden aan de rechtbank of het hof, maar naar het oordeel van het College betreft het hier een werkproces, dat niet op één lijn kan worden gesteld met een wettelijke regel als bedoeld in artikel 5 van de code.

V 16. Het College is van oordeel dat het hier ging om een opdracht als bedoeld in artikel 6 van de code, waarin sprake is van een externe opdrachtgever die een door de wet toegekende bevoegdheid heeft om nakoming van de opdracht te eisen, waarbij de rechten van de cliënt (en het cliëntstelsel) gehandhaafd blijven.

Het College beschouwt het correctierecht niet als strijdig met de regels die op deze opdrachtrelatie van toepassing zijn. De hierboven vermelde zinsnede in het Werkproces waarin staat dat het verslag van de bijzondere curator zonder voorafgaande goedkeuring van belanghebbenden wordt aangeboden aan de rechtbank of het hof, staat niet de vrijheid in de weg van de psycholoog om het verslag, voorafgaande aan verzending naar de rechtbank, voor te leggen aan belanghebbenden die tot het cliëntstelsel behoren, en daarmee te voldoen aan de verplichtingen van de code.

Het zou voor verweerster naar het oordeel van het College een kleine moeite zijn geweest om dit te doen en daarmee zou het voor klager eenvoudiger zijn geweest om zijn eventuele correcties op het verslag ter kennis te brengen aan de rechtbank, namelijk via een door verweerster zelf aangepaste versie daarvan.

Nogmaals zij opgemerkt dat dit alleen opgaat voor die gedeeltes in het verslag die over klager zelf gaan, te weten de weergave van de gesprekken tussen klager en verweerster.

Tevens benadrukt het College dat het alleen gaat om correcties van feitelijke onjuistheden, en niet om de bevindingen en de conclusies. Die laatste behoren immers tot de professionele verantwoordelijkheid van de psycholoog.

V 17. Het College komt tot de conclusie dat verweerster heeft gehandeld in strijd met artikel 93 van de code. Het derde klachtonderdeel is dan ook gegrond.

V 18. Ten aanzien van een eventueel op te leggen maatregel overweegt het College het volgende.

Het College heeft er begrip voor dat verweerster is afgegaan op hetgeen in de documenten *Werkproces benoeming bijzondere curator o.g.v. art. 1:250 BW* en *Leidraad werkwijze en verslag bijzondere curatoren ex artikel 1:250 BW* is vermeld. Het College is echter van mening dat de beroepscode voor psychologen, en met name artikel 93, prevaleert. Nu het echter de eerste keer is dat het College in het kader van de ingediende klacht de afweging moet maken tussen de verplichtingen van het hierboven genoemde Werkproces, c.q. de Leidraad, en de beroepscode van het NIP, besluit het College aan verweerster geen maatregel op te leggen.

V 19. Wel geeft het College verweerster als NIP-lid mee, dat zij zich, als zij wordt benoemd tot bijzondere curator, ervan bewust dient te zijn dat zij zich ook in die functie (van bijzondere curator) aan de verplichtingen van de beroepscode van het NIP dient te houden.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht deels gegrond als voormeld, zonder oplegging van een maatregel.

Aldus gewezen op **5 februari 2020**

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mr. T.A. Leenhouts-Strijker, secretaris,
mr. drs. M.J. Ariëns,
drs. R. Beer,
dr. H.F.A. Diesfeldt,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker